

Ortografia

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Llengües

Vocalisme a/e

1. Ompliu els espais buits amb la paraula adequada:

cingle/cingla

- a) Estreny la ___CINGLA___ al cavall.
- b) En aquella muntanya hi ha un ___CINGLE___ que fa esfereir.

espacial/especial

- a) He vist una nau ___ESPACIAL___
- b) Ella és molt ___ESPECIAL___

fragant/fregant

- a) És un perfum ___FRAGANT___
- b) ___FREGANT___, quedarà net.

lliurement/lliurament

- a) Encara no ha arribat el ___LLIURAMENT___ que esperàvem.
- b) Ho has de decidir ___LLIUREMENT___

2. Completeu, si cal, els espais buits de les frases següents:

- a) La CAterina aquesta tardA m'ha assAbEntat del pAtrAcol d'AvAluacions que hem de dur a terme.
- b) Aquest fet va ocórrEr un dia que en JeremiEs va anar a EmpúriEs a trEballar: havia d'envErnissar l'ebEn del poliEsportiu i un sErgent va demanar-li el permís d'obres.
- c) L'Empar ha anat a comprar albErcocs, Espàrrecs, gElea, i amb el tràfEc m'he descuidat de dir-li que necessitava un ravE.
- d) A la PEnèlope li van prendre les arrAcades de mAragdes a TErrassa i de l'EstrEbada va quedar tan EstAmordida que ara s'EspArvera per qualsevol bEstiesa.
- e) Hem de tEmptejar els avAntatges i els inconvenients del productE recomAnat perquè els telEEspectadors puguin decidir lliurEment.

3. Col·loqueu a/e en els buits de les paraules següents:

_E_xcedir	_A_mbaixador	_E_ixerit	_E_nyorança
m_E_r_A_vella	ass_A_ssi	s_E_tí	_A_valuar
_E_ixugar	__Enginyer	s_A_nefa	mon_E_stir
d_A_vant	av_A_ria	d_A_munt	sorti E_s
tornàv E_m	mourE	flairE_	ravE_
vE_rnis	efemèridE_	s_Ergent	trA_uré
darrerE_	pàncreE_s	assE_mblea	E_nyoràvE_m
r_Ancor	jA_ieu	orfE_	avA_ntatgE_
distrA_iem	alb_Ercoc	amE_tista	ass_AbEntar-se

Vocalisme o/u

1. Afegiu, si cal, o/u a les paraules que teniu a continuació:

ateneu	cacau	cangur
muntar	liceu	xoriç / xoriço
Orfeu	romesco	trast / trasto

2. Ompliu la graella següent:

SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL
anus	anus	hebreu	hebreus
ritu	ritus	porus	porus
fetus	fetus	sinus	sinus
individu	individus	tipus	tipus
globus	globus	continu	continus
perpetu	perpetus	focus	focus
fluix	fluixos	complex	complexos

3. Ompliu els buits de les paraules següents amb *-ol/-ul*:

cérvol	sòcol	escrúpol
múscul	rètol	rínxol
capítol	pòmul	mengívol
jovenívol	pèndol	nínxol
cònsol	ridícul	mòdul
vestíbul	títol	plànol

4. Ompliu els buits amb *o/u*, tenint en compte que hi ha pseudoderivats.

- Té el títol de llicenciat, però no és el titular de la plaça, perquè la seva titulació no és l'adequada.
- El cònsol representa el consolat i fa consultes consulars.
- Els vulcanòlegs són especialistes en volcans.
- Aquest jovent no té aparença juvenil.
- El xoriguer és un ocell de l'ordre dels falconiformes de color castany rogenc i ocraci, que es nodreix de moixons i altres petits mamífers.

5. Ompliu els buits amb *o o u*.

mU_ntar	d_Olçor	sU_bornaré	sur_O
m_Undial	cU_so	s_Ortia	j_Oventut
bO_tifarra	emb_Otit	c_Osiríem	rO_bí
sO_spiraràs	j_Uvenil	cO_rba	vU_lguem
fO_scor	tramU_ntana	avO_rriment	pl_Oma
pU_lsació	pO_guessis	títO_l	cU_rvatura
plO_mall	focU_s	sU_focar	s_Ostreure

REPÀS DE VOCALISME

1. Ompliu els espais buits amb les vocals corresponents.

Així que es va lIevar, mentre s'afAitava dAvant del mirall, recordà les paraules que la seva marE -dona sàvia com poques- li deia sempre el dia del seu aniversari: "Si als quarantA no t'ho has propOsat, dóna-ho per acabat." Llavors ell somreiA i bUfava les espelmes.

Si aquelles paraules les sentís en boca de la seva dona, s'impregnariEn d'una intenció clarAment malèvolA i insidiosA i les rEbria com un cop de peu al fetgE. Però la senyora Enriqueta ho deia senseE mala fe, amb un to de sàvia experiència. Com per recOrdar-li, amb bona vOluntat, que havia d'afAnyar-se, que ja n'hi havia prou de corretges de vEntiladors, de bUgies i de carbUradors avAriats. Ell ho entEnia així: com pOdia vOler fer-li mal la dona que més l'estimavA?

La Lola era unA altrA cosA; tot allò del cinemA li sEmblava una gran bajanada, deliris produïts per algunA febrE estranyA. Fins i tot alguna vEgada havia arribat a pEnsar que al seu homE li dEvia fAltar un bull. Però no s'hi amoinava perquè, de moment, aquella mena de bOgeria malAltissa no presentava cap símptomA d'agressivitat. Diguem que li sEmblava viurE amb un bOig pAcífic, tendrE i -per què no?- commOvedor.

L'única que l'entEnia, l'única que pOdia ajUdar-lo, era aquella dona gran -de cos i d'anys- i de cabells blancs; la mateixa que l'havia tingut tantes estones assEgut a la faldA, dEixant que jUgués amb els seus cabells mentrE ella li explicavA històries.

I aquell costum no el va perdre fins després de molts anys, quan l'Enric ja era ben grAndet. A ell li hAuria agrAdat seguir aquell joc, però li feia vergonya demAnar a la seva marE si pOdia jUgar amb els seus cabells, o si vOlia explicar-li unA altrA vegadA les històries que li cOntava quan era petit.

Fragment de *Color verd, esperança d'ase*, de Maria Jaén.

Accents

1. Identifica els diftongs de les paraules següents i després fes-ne dos grups: creixents i decreixents Assenyala també els mots que tinguin hiats.

Indica-ho amb el codi següent: diftong decreixent (1)
  diftong creixent (2)
  hiat ---

adéu	1	afaitar	1	beneit	1	creu	1
quadre	2	tènue	--	poeta	--	avui	1
divuit	1	cinquanta	2	llengües	2	correu	1
llaurar	1	lliure	1	roure	1	meitat	1
equador	2	guany	2	biografia	---	quantitat	2

2. Separa per síl·labes les paraules següents tot tenint en compte si les vocals en contacte formen o no diftong.

mou - re	zo -o -lò - gic
ca - uen	es - ta - ci - ó
guar - nir	fei - ne - jar
te - a - tre	guar - dar
con - trà - ri - a	a - va - lu - a - ci - ó
io - gurt	ba - ie - ta
mo - uen	llui - ta - dor

3. Poseu els accents que hi falten.

Diuen que l'emulació de la mort És una font de progrés. En aquell cas ho fou de mort. Després de tants anys encara no he pogut discernir la part conscient i la involuntària del fet. La veritat És que, malgrat la seva pell colrada de sol, en Jaume s'anava desmillorant i jo me n'adonava. Passà els seus darrers dies com electritzat, cremant els moments que li quedaven de vida i disposat a seguir-me en qualsevol disbarat. A mesura que se li esgotaven les forces augmentava la seva resistència a donar-se per vençut. En la lluita li era particularment dolorós que el derrotés en un moment i jo prolongava el joc com el moix que es diverteix amb la rata, cosa que si bé l'afalagava, contribuïa a aniquilar-lo. Els nostres pugilats s'efectuaven generalment a l'era, vasta i poètica palestra envoltada d'alzines. Aquell dia que tu saps, els jocs es

prolongaren. De cop em vaig adonar que el cos d'en Jaume es relaxava i que la cara era blanca com de paper. Em digué que tenia son i quedà adormissat damunt la palla. Mitja hora més tard, quan el cridàrem pel sopar, el trobàrem mort.

Fragment de *Bearn*, de Llorenç Villalonga.

4. Formeu el participi dels verbs següents:

cometre COMÈS	infondre INFÓS	recloure RECLÒS
emetre EMÈS	empènyer EMPÈS	sotmetre SOTMÈS

5. Accentueu, si cal, els mots que teniu a continuació:

peugrÒs	semitÒ	terrÒs (subs.)	xarleston	rÈptil
comitÈ	prÉstec	tÓrtora	cafÈ	permÈs
cantarÉ	volguÉS	entÉN	gairebÉ	elÈctric
crÉixer	merÈixer	matÈria	esglÉsia	nerviÓs
allÒ	cÓrrer	memÒria	mÒbil	cÒmic

6. Accentueu, si cal, els topònims que teniu a continuació:

Munic	el RipollÈs	el Tibet	Àneu
els Carpats	Gandia	Sant AdriÀ de BesÒs	

7. Accentueu quan calgui:

- FÉrem, fÉreu, fÈiem, fÈieu, feien, fÉssim, fÉssiu.
- Érem, Éreu, fÓrem, fÓreu, foren, fÓssim, fÓssiu.
- CrÈiem, crÈieu (imperfet), creguÉssim, creguÉssiu.
- CoÍem, coÍes, coguÉrem, coguÉreu.
- BeguÉS, beguÉssim, beguÉssiu, beguessin.
- PoguÉssim, poguÉssiu, poguessin

8. Accentueu quan convingui.

- a) Hi ha quatre formes del verb ser que porten accent diacrític: sÓc, És, sÓn i fÓra.
- b) El te tÉ teina en lloc de cafeina.
- c) VÉs a veure qui hi ha.
- d) Ves qui ho havia de dir.
- e) He mÒlt la farina d'arrÒs per fer menjar blanc.
- f) Els que venen patates vÉnen cada dissabte.
- g) No sé la diferÈncia entre un i altre.
- h) Si dius la veritat veurÀs com sí que t'acceptaran.
- i) QuÈ vols?
- j) Que bonic!
- k) DÓna'm les tisores amb quÈ has tallat el pernil dolç.
- l) Diques-me quÈ vols.

9. Accentueu els mots de les frases següents quan calgui fer-ho:

- a) La nÉta de la senyora Rosa tÉ deu anys.
- b) Ma mare sempre compra cafÈ mÒlt.
- c) Li va caure la tassa de te de la mà.
- d) Si aixÒ no et dÓna mÉS bon resultat, jo no en sÓc responsable.
- e) El mes que ve farem un viatge per tot el mÓn.
- f) Segurament deus conÈixer el meu germÀ.
- g) Sempre diu que sí a tothom.
- h) Encara no sé de quÈ ha mort el be.
- i) Si vÉns amb mi t'ho passarÀs molt bé.
- j) Els llibres que parlen de déus grecs sÓn al tercer prestatge.
- k) Tenia tanta son que he dormit tota la tarda com un soc.
- l) Si aquest diumenge fa sol, anirem al camp a collir mÓres.
- m) Tu també vens fruita al mercat?
- n) Aquest gat tÉ els pÈls de punta.
- o) Ha caigut i s'ha trencat un os del peu dret.
- p) VÉs-hi tu, perquè jo no hi podrÉ pas anar.
- q) El meu cosÍ ha estat tres anys fora de casa.
- r) Us explicarÉ un conte d'un Ós blanc amb molt pÈl.
- s) M'han dit que en aquest sÒl no es pot conrear res.

10. Subratlleu la síl·laba tònica de les paraules següents i accentueu-les quan calgui:

oceÀ	alf <u>il</u>	fut <u>bol</u>	misan <u>trop</u>	EtiÒpia
mí <u>ssil</u>	letarg <u>ia</u>	medul· <u>la</u>	amoníac	austríac
omÒ <u>plat</u>	víking	divor <u>cia</u>	aurÈola	diÒp <u>tria</u>
olimpíada	Èster	fluor	poligl <u>ot</u>	magnetÒfon
timpÀ	acne	atmos <u>fera</u>	aerÒstat	tÈxtil
rÈptil	tortic <u>oli</u>	tiquet	estudia	Èczema
pneumÒnia	iber	rubÈola	mÀrqueting	guru

11. Accentueu.

A Malange tothom va baixar del tren. Ningú continuava el viatge cap a l'est, però podia considerar-me satisfeta: no vaig estar-m'hi tres hores. A la mateixa estació van enviar-me a trobar un colon jove, d'uns trenta anys, que estava carregant eines i estris de conreu en un jeep petit, al costat d'un magatzem de proveïments. Era dinàmic i xerraire. Em menjava amb els ulls, però va deixar de fer-ho i es va relaxar quan li vaig dir que em dirigia a retrobar-me amb el meu marit. Ell només anava fins a la població de Nova Gaia, uns cent setanta quilòmetres més endavant. La qüestió era avançar. Suposo que el xicot em volia impressionar: feia circular el vehicle a una velocitat més que excessiva, els sots em feien saltar del seient i m'obligaven a cridar per fer-me entendre. Pensava que fóra estúpid acabar a Angola amb el coll trencat, després de tot.

Noms a la sorra de L. Baulenas

12. Poseu els accents i les dièresis que falten en el text següent i subratlleu cada lletra que completeu.

Mai no havia tingut davant seu Pierre Grossmann en persona. Mai, abans, no n'havia vist ni una fotografia. Era la discrecció en persona. Una de les més potents fortunes europees, que vivia en una mena d'aïllament voluntari, dedicat a la conservació de la seva riquesa, al seguiment dels múltiples negocis que la feien possible i a pagar els desperfectes que la seva dona produïa amb la mala gestió d'una agència artística que s'havia convertit en la seva passió.

No se l'havia imaginat així. Grossmann duia una jaqueta d'un color vermellós estrany, que no li quedava malament. Lluïa uns cabells blancs curtíssims i la pell de la cara no estava emmorenida pel sol sinó que mostrava un color pàl·lid trencat. Tenia ganes d'estar al mínim d'estona possible davant d'aquell individu al qual costava mirar als ulls perquè foradaven el que se li posava al davant. Per això, va anar per feina i va treure el sobre.

De Viatge d'hivern, de Jaume Cabré

Dièresis

1. Ompliu els buits amb les grafies següents: *cu, qu, gu, gü, qü.*

VentríloQUa, seQÜela, antiGUITat, eQUànime, aQUarel·la, innòCua, CUIrassa, unGÜent, evaCuar, adeQÜes, promiscUÏtat, obliQÜitat, iniQUa, esQUadra.

2. Col·loqueu dièresi o accent on convingui.

Agraïa, beneïa, coïa, trÈieu (imp. ind.), queia, posseïes, seies, traduïem, lluïen, duien, jaiem.

3. Feu el derivat nominal dels verbs i adjectius següents, que contingui dièresi:

heroi HEROÏCITAT

fluid FLUÏDESA

heterogeni HETEROGENEÏTAT

amoïnar AMOÏNAMENT

homogeni HOMOGENEÏTAT

lluir LLUÏMENT/LLUÏSSOR

europèu EUROPEÏTZACIÓ

continu CONTINUÏTAT

espontani ESPONTANEÏTAT

suïcidar SUÏCIDI

traïr TRAÏCIÓ

simultani SIMULTANEÏTAT

aïllar AÏLLAMENT

intuir INTUÏCIÓ

4. Completeu les frases següents amb la forma que hi correspongui del verb entre parèntesis:

- Cal que AVALUÏ (avaluar, jo) els resultats avui mateix.
- Els bombers volen que s' EVACUÏ (evacuar) la ciutat per la fuga radioactiva.
- No te'n REFIÏS (refiar, present de subjuntiu) gaire dels polítics.
- Decideix tu, perquè no sé què vols que TRIÏ (triar, jo).
- El presoner s'ha SUÏCIDAT (suïcidar) avui a la matinada.

5. Escriviu el present de subjuntiu dels verbs següents:

enaiguar	enaigüi	enaigüis	enaigüi	enaigüem	enaigüeu	enaigüin
finançar	FINANCI	FINANCIS	FINANCI	FINANCEM	FINANCEU	FINANCIN
adequar	ADEQÜI	ADEQÜIS	ADEQÜI	ADEQÜEM	ADEQÜEU	ADEQÜIN
estudiar	ESTUDIÍ	ESTUDIÍS	ESTUDIÍ	ESTUDIEM	ESTUDIEU	ESTUDIÏN
suar	SUÍ	SUÍS	SUÍ	SUEM	SUEU	SUÏN

6 Llegiu atentament aquestes frases i poseu els accents i les dièresis que hi manquen:

- El cònsol suís, amoïnàt i alhora nerviüt, mirava de reüïl el seu secretari, oïnt com aquest últim traduïa, directament del francÈs, el comunicat de la premsa suïssa.
- En MÀrius i en RaÜl, moguts pel seu egoisme, han influït notòriament sobre en Lluís perquè no continuï els estudis diürns i estudiï a la nit amb ells.
- La Lluïsa, obeïnt les ordres de la seva ment egoïsta i maleïdament roïna, va voler lluir, davant de totes les seves veïnes, les joies que es comprà en l'últim viatge a Eivissa.
- Agraïrem totes aquelles aportacions econòmiques i altruïstes dels ciutadans, amb el fi de reeixir satisfactòriament en la protecció de les ruïnes històriques del nostre país.
- El religiós jesuïta Pius Ramon va pujar dalt del pòdium i inicià, amb molta eloqüència i fluïdesa, un discurs clarament antiimperialista. L'orador va atacar també els pecadors reincidentes i el puixant ateïsmes de la nostra societat.
- El seduïa enormement tornar de nou a Biscaia: encara recordava, amb plaer, com havia fruït menjant aquell magnífic bacallà a la biscaïna, en un petit restaurant d'aquella ciutat, on, de manera fortuïta, havia coincidit amb el seu amic Miquel.

S sorda i s sonora

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/c:

Sentinella	Cinc	Séquia	Cirerer
Cigró	Setrill	Sivella	Cepat
Cisterna	Sòcol	Safrà	Sardenya
Cerdanya	Simbomba	Saragossa	Salpar

2. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ç:

calÇ	lluÇ	feliÇ	coSa
meSquita	gaSpatxo	meSclar	tapiS
troS	esbóS	balanÇ	cabàS
atroÇ	descalÇ	esforÇ	eStrany

3. Ompliu els buits de les paraules següents amb ss/ç:

espeSSir	traÇar	engroSSir	arroSSar
esforÇos	envernissar	entapiSSar	arriSSar
embuSSos	adreÇar	lliÇó	confeSSar
toSSut	NiÇa	cabeÇa	peÇa
troSSos	taSSes	veÇa (o VESSA)	veSSar
premiSSa	espeSSos	intereSSos	proceSSos
enroSSir	proceSSar	maSSapà	BruSSel·les
discuSSió	VeneÇuela	draSSana	hiSSar
exceSSiu	pòliSSa	cuirassa	maÇó

4. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ss:

aSSecar	entreSòl	aSimetria	aSSenyalar
aSSortit	preSSentir	aSSentir	preSumpte
aSSumpte	aSSociar	preSSupost	sobreSortir
aSSedegat	homoSexual	reSSorgir	diSSoldre

5. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ç/c:

coneixenÇa	panSa	danSa	ordenanÇa
venjanÇa	defenSa	tenSar	capsa(o CAPÇA)
creenÇa	avanÇar	CòrSega	pinÇa
sotSobrar	escurÇó	esmerÇar	enCiam
esquinCes	falSejar	escorÇa	escapÇar
llenÇar	sarSuela	enCert	torÇar
ponCella	molSa	escurÇar	

6. Ompliu els buits de les paraules següents amb sc/xc/cc/c:

raCió	aCCionar	conSCIència
aSCensor	eSCèptic	suCCedani
aCCés	ressuSCitar	eXCés
suCCint	funCió	aCCelerar

7. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/z:

alZina	bronZe	endinSar
enfonSar	senZill	pinZell
zitZània	donZella	tranSistor
tranSeünt	tranSatlàntic	botZina
aranZel	salZe	etZibar
guitZa	esmorZar	benZina

8. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/z:

amaZona	trapeZi	Zebra
Zero	centèSim	mil·lèSim
col·liSió	topaZi	confuSió
oZó	àZim	adheSió
conciSió	exploSió	meduSa
saleSià	reSidu	naSal
Àsia	naZisme	

9. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ss.

metgeSSa	princeSa	velleSa
alcaldeSSa	pobreSa	nobleSa
marqueSa	burgeSa	pageSa
duqueSSa	mestreSSa	comteSSa
cerveSa	invalideSa	

10. Feu els derivats nominals dels adjectius i verbs següents.

paralític <u>PARÀLISI</u>	cometre <u>COMISSIÓ</u>	analítica <u>ANÀLISI</u>
rescindir <u>RESCISSIÓ</u>	incloure <u>INCLUSIÓ</u>	sintètic <u>SÍNTESE</u>
ometre <u>OMISSIÓ</u>	dividir <u>DIVISIÓ</u>	reprimir <u>REPRESSIÓ</u>
agredir <u>AGRESSIÓ</u>	hipotètica <u>HIPÒTESI</u>	lesionar <u>LESIÓ</u>
repercutir <u>REPERCUSSIÓ</u>	discutir <u>DISCUSSIÓ</u>	

11. Feu els plurals dels mots següents:

país <u>PAÏSOS</u>	gris <u>GRISOS</u>	cortès <u>CORTESOS</u>
ingrés <u>INGRESSOS</u>	excés <u>EXCESSOS</u>	gros <u>GROSSOS</u>
calabós <u>CALABOSSOS</u>	xinès <u>XINESOS</u>	romanès <u>ROMANESOS</u>
rus <u>RUSSOS</u>	nus <u>NUSOS</u>	tros <u>TROSSOS</u>
cas <u>CASOS</u>	pas <u>PASSOS</u>	pes <u>PESOS</u>
suís <u>SUÏSSOS</u>	fracàs <u>FRACASSOS</u>	nas <u>NASSOS</u>
pis <u>PISOS</u>	ús <u>USOS</u>	mas <u>MASOS</u>

12. Completeu els buits de les frases següents amb les grafies de s sonora i s sorda corresponents:

- La MerCè preSSent que la paSSió per la danSa que Senten les dues germanes beSSones finalitZarà quan faCin tretZe anys.
- A la meva goSSa, li agrada molt roSegar oSSos. Si li'n prens un de la boca, és capaÇ de fer una corrediSSa cap a tu i moSSegar-te.
- Va aSSentir amb el cap quan li van preguntar si s'havia emoCionat en vènCer la medalla de bronZe.
- En Joan poSSeeix molts coneixements sobre temes de finanCes, però sovint es fa peSat quan es paSSa hores i hores parlant d'interESSos, cotitZacions, comiSSions i també d'aSSeguranCes.

- e) Quan va complir els diSSet anys, els seus pares, com a recompensa al seu esforç en els exàmens, van fer-li possible la seva il·lusió de paSSar les vacances a l'eStranger.
- f) El moSSèn va anunciar a tots els feligresos que al mes de març començarien les obres per reformar la façana de l'església.
- g) Aviat es va estendre la notícia que la lesió del defensa de l'equip impossibilitava la seva presència en tots els partits del mes de desembre.
- h) Tinc la impressió que si fessis el que t'aconsello podries resoldre el teu problema.
- i) Darrerament reps massa pressions de tothom i això només fa créixer en tu el desig de venjança.
- j) No eren uns mossos qualssevol: havien treballat en diverses masies de la Zona de la Cerdanya.

Oclusives

P/B

1. Completeu amb *p* o *b*:

hidròfoB	caIB	aPte	aBsolut
llamP	coP	oBcecar	aBscissa
oBtús	aBnegat	ceP	caPtivar

2. Feu el mateix que en l'exercici anterior:

oBjector, caPtiu, aBstracte, suBjecte, caBdal, recePta, duBte, òPtica, caBdell, soBte, oPció, suBstància, aBdomen, oBscur, suBscripció, caPgirar, corruPció, escriPtor, EgiPte, oBsessió, caPçalera.

T/D

3. Completeu amb *t* o *d*:

pà·liD	muT	sòrdiD	borD	embuT
líquiD	neboT	fluiD	sol·licituD	quietuD
lleoparD	senectuT	humiT		

4. Feu el mateix que en l'exercici anterior:

juTge, aDvocat, espaTlla, aTleta, aDmirar, seTze, aDjectiu, horiTzó, aDquirir, aTzar, buTlletí

C/G

5. Completeu amb *c* o *g*:

ferésteC	demagoG	maG	càrreC	tàveC
càstiG	tuareG	reC/G	clàssiC	groC/G
febrifuG	llòbreC	ròsseC	buldoG	xàfeC

6. Ompliu els buits amb la grafia o grafies convenients.

diGne, diCtar, injeCció, coGnom, fraGment, tèCnic, suGgerir, auGmentar, maraGda, diafraGma

7. Ompliu els buits amb *b, p, t, d, c* o *g*.

pessiC_	càstiG	ròneC	adoB	cuC/CUB
fàstiC	feixuC	fanG	pareT	plàciD
estreT/P	auGment	caPçal	màneC	maG
virtuT	quietuD	norD	demagoG	

8. Feu el masculí de les paraules següents:

bonica <u>BONIC</u>	abadessa <u>ABAT</u>	grega <u>GREC</u>
pedagoga <u>PEDAGOG</u>	kurda <u>KURD</u>	buida <u>BUIT</u>
freda <u>FRED</u>	noruega <u>NORUEC</u>	estúpida <u>ESTÚPID</u>
psicòloga <u>PSICÒLEG</u>	poruga <u>PORUC</u>	humida <u>HUMIT</u>
sarda <u>SARD</u>	cega <u>CEC</u>	lloba <u>LLOP</u>
canadenca <u>CANADENC</u>	calba <u>CALB</u>	croata <u>CROAT</u>

9. Ompliu, si cal, els espais buits amb les consonants adequades (p/b, t/d, c/g):

- En JacoB no saP si el tuB caP a la caPsa o si cal buscar un altre oBjecte on poder desar-lo.
- L'AlfreD, tot i ser neboT d'un reverenD, és un absoluT irreverenT.
- Després del freD que va patir, comprenC que el nàufraga volgués escalfar-se a la vora del foC i que demanés oBsessivament un abriC.
- Em van suGgerir un maGnífic càstiG per a tots aquells que acaBdillin grups xenòfoBs.
- CreC que aquest aDvocaT no és el més aPte per oBtenir uns resultats òPtims en la resolució d'aquest cas.
- Per un autèntic aTzar la meva sol·licituD d'aDmissió va ser aCceptada, tot i que hi mancaven documents de caBdal importància.
- L'article que parla del baobaB està siGnat amb Pseudònim, però és d'un escriPtor serBi.
- És caBdal que en ConraD entengui amb exactituD el quiD de la qüestió.
- L'oBjectiu és viatjar: latituD norD, latituD suD, tanT se val. De moment, ja hem estat al CariB, a BelgraD i al TxaD.
- La MaGdalena, aquella noia alaBesa, sempre té freD quanØ és en llocs llòbreCs.

g/j, x/ix, tx/ig

1. Ompliu els espais buits amb g o j:

viGília	JutGe	tarGeta	piJama
obJector	seGell	Jerarquia	Jeure
prestatGe	inJecció	Jeroglífic	Girar
Jersei	raJola	Girafa	proJecció
Gerro	enGinyer	obJecte	Jesuïta

2. Escriviu x o ix en els espais buits:

alXecar, panXa, valXell, xarXa, selXanta, gronXador, Xocolata, torXa, alXeta, engrelXar, punXegut, grulXut, planXa, quelXal, esquelXar, xauXa.

3. Ompliu els buits amb x, ix, tx, ig, tj, tg, g o j:

- El Gest del Xèrif no presaGiava res de bo.
- L'obJectiu era apropar-se a l'eIXam per sentir el zumzeIG de les abelles.
- Van anar amb la quiTXalla a la plaTJa, però hi havia molta caliTJa.

4. Ompliu els buits amb tx o ig, i feu un derivat de cada paraula.

despaTX	DESPATXAR, DESPATXOS
raIG	RAJAR
assaIG	ASSAJAR
cartuTX	CARTUTXERA
fuIG	FUGIDA, FUGIR
goteIG	GOTEJAR
estoIG	ESTOTJAR
rebuIG	REBUTJAR
empaTX	EMPATXAR

5. Ompliu els buits amb *tg, tj* o *tx*.

peTXina	capuTXA	toTXo
esquiTXar	lleTJa	fiTXer
piTJor	moTXilla	garaTGe
escleTXa	plaTJa	fleTXa

6. Escriviu un primitiu de cada paraula, que acabi en *ig, tx* o *ix*.

baixet <u>BAIX</u>	passejada <u>PASSEIG</u>	bogeria <u>BOIG</u>
peixera <u>PEIX</u>	esquitxar <u>ESQUITX</u>	desitjar <u>DESIG</u>
afluixar <u>FLUIX</u>	fageda <u>FAIG</u>	pujol <u>PUIG</u>
batejar <u>BATEIG</u>	calaixera <u>CALAIX</u>	vagi <u>VAIG</u>

7. Ompliu els buits de les paraules següents amb *j, g, tj, tg, ix, x, dj, tx*.

paTGe	Jesuïta	objecte
aGenollar-se	assaJar	disbauXa
relxa	conneXió	clenXa
Xarampió	biXest	Jeroglífic
Jerarca	maJestat	Girafa
reloTGer	Germà	aDJacent
Xina	esquiTXar	siTGes

L/LL/L·L

1. Feu l'antònim dels mots següents:

legal IL·LEGAL lícit IL·LÍCIT lògic IL·LÒGIC

2. Feu un derivat dels mots següents:

metall METAL·LÚRGIA corall CORAL·LÍ cristall CRISTAL·LÍ

3. Escriviu /, // o /·/ en els espais buits.

ceLebrar	iL·Lustració	soLució	variceL·La
aL·Legació	eLudir	aL·Ludir	poL·Luir
aL·Lèrgia	aLegria	coL·Legial	seqüeLa
tiL·Ler	teLa	miLionari	baLena
soL·Licitud	nuL·Litat	eLaborar	veL·Leitat
iL·Lès	còLera	pupiL·La	vioLoncel·Lista
porceLLana	gaLant	faL·Lera	mosteLa

M/N

1. Ompliu els buits amb *m/n/mm/nn/mp/mn/nm*.

eMMirallar-se	redeMPTor	eMMidonar	IstaNbul
triuMvir	iNNocu	aMfibi	pereMPTori
feMta	càMfora	peNNsilvaNià	exeMPT
beNMereixent	trieNNi	pereNNe	taNMateix

B/V/W

1. Practiqueu les grafies *b* i *v* omplint els buits d'aquestes frases.

1. Li han comprat un caVall de cartró.
2. El Vuit ve després del set i aBans del nou.
3. M'ha picat una aBella.
4. Farem el Viatge amb Vaixell.
5. Els nois eren Bessons.
6. Li agradaVen molt les faVes.
7. Cal goVernar amb justícia.
8. Vam entrar a la coVa a les fosques.
9. Posa-li una Bena ben estreta.
10. Cada dia perd més caBell.
11. La caBana era al bell mig de la Vall.
12. Tenia Bona Veu.
13. Les Vinyes ja eran Verdes.
14. El camió va Bolcar.
15. El treBall que faig és difícil.
16. ParlàVem d'una diVinitat grega.
17. Els núVols han tapat el sol.
18. Va retroBar els Vells amics.

2. Completeu amb *b/v/w*:

adVerBi	Berruga	Vàter	riBa	traVar
aBortiu	BiVac	edelWeiss	raVal	saBa
VamBa	dèBit	Waterpolo	arriBar	aVet
tramVia	comBinació	Variació	amfiBi	canVi
comBoi	comproVar	enVà	calB	deVia
Bolcar	saViesa	automòBil	aVortar	reBentar
Voltor	endíVia	trèVol	Biga	Basc
esVelt	goVernar	paVelló	faVa	mòBil

H

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb *h*, quan calgui:

__orxata	subHasta	Ham	Harpia
co__et	Harmonia	tru__à	exHort
filHarmònica	adHerir	Hivernacle	__avui
Hissar	__orfe	caca__uet	Bo__í
__abillament	aniHilar	ben__aurat	ex__uberant

R/RR

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb *r* o *rr*:

autoRetrat	caRRabiner	xaRampió
enRabiar-se	caRRera	aRbre
contraRestar	extraRadi	eRadicar

2. Ompliu els buits de les paraules següents amb *r/rr* quan calgui:

arrossaR	maroR	rompRe	córrer
apRendre	conèixeR	cafetaR	estretoR
brasileR	alè__	ploR	ConRad
coReferent	viceRector	preRRogativa	coRResponsal
poRuga	mata-Rates	teleRadar	coRRelacionar

Apòstrof i contracció

1. Apostrofeu quan convingui.

- a) EL iogurt natural és bo per refer la flora intestinal.
- b) L' 11 de setembre és la diada nacional.
- c) LA essa sonora i LA essa sorda.
- d) És LA una de la tarda.
- e) LA imperfecció de la burocràcia.
- f) L' Índia és un país asiàtic.
- g) Era EL/LA hippy del poble.
- h) LA UNESCO i L' ONU.

2. Poseu l'article adequat davant dels mots que teniu a continuació:

ELS__ anells   _EL_ pebre   _L'_ 11a   _LES_ postres   L'_ ONCE
_LA_ síncope   _LA_ a   _LA_ UAB   _LA_ host   _L'_ hoquei
_L'_ illa   _L'_ herpes   _L'_ unglà   _EL_ pendent   LA anormalitat

3. Completeu amb un article, si cal, els topònims següents:

__ Osona   _L'_ Hospitalet   _DE_ Llobregat   _L'_ Alguer   _SES_ Salines
_LA_ Tordera   __ Igualada   _EL_ Caire   _LA_ Noguera
_L'_ Havana   __ Castellar   _DE N'_ Hug

4. Ompliu els espais buits amb *EL, LA, L', DE o D'*.

Hi anirem L' 1 de maig.

Un partit D' hoquei.

Els preocupa LA amoralitat.

Han tancat L' snack.

Són tres quarts D' 11.

No sap dir LA ela.

Ja s'ha acabat EL iogurt.

Vindran a LA una en punt.

Una ampolla DE iode.

Ha telefonat LA iaia.

El guionet

1. A partir de l'explicació anterior, feu les paraules derivades per prefixació següents:

arxi + milionari ARXIMILIONARI
ex + ministre EXMINISTRE
no + alineament NO-ALINEAMENT
pre + inscripció PREINSCRIPCIÓ
sots + director SOTSDIRECTOR

bes + avi BESAVI
ex + marit EXMARIT
no + bèl·lic NO BÈL·LIC
vice + rector VICERECTOR
a + moral AMORAL

2. A partir de l'explicació anterior, feu els compostos a la manera culta següents:

audio + visual AUDIOVISUAL
físico + químic FISICOQUÍMIC
político + social POLITICOSOCIAL
pisci + cultura PISCICULTURA

greco + llatí GRECOLLATÍ
indo + xinès INDOXINÈS
serbo + croat SERBOCROAT
denti + labial DENTILABIAL

3. A partir de l'explicació anterior, feu els compostos catalans següents:

barba + roig BARBA-ROIG (1)
mà + llarg MÀ-LLARG (3)
penya + segat PENYA-SEGAT (1)
guarda + roba GUARDA-ROBA (1)
figa + flor FIGAFLOR
sord + mut SORDMUT
col + i + flor COLIFLOR
all + i + oli ALLIOLI
cinquanta + un CINQUANTA-UN (4)
sud + americà SUD-AMERICÀ (5)
ziga + zaga ZIGA-ZAGA (6)

bec + tort BECTORT
pèl + llarg PÈL-LLARG (2, 3)
pit + roig PIT-ROIG (2)
poca + vergonya POCAVERGONYA
gira + sol GIRA-SOL (1)
set + ciències SETCIÈNCIES
vetes + i + fils VETESIFILS
quatre + cents QUATRE-CENTS (4)
sud + oest SUD-OEST (5)
nord + est NORD-EST (5)
adéu + siau ADÉU-SIAU (7)

REPÀS D'ORTOGRAFIA

1. Ompliu, si cal, els buits del text següent amb les grafies que hi falten i accentueu.

Després del fracàs, vaig començar a pensar si no sóc malastruc amb les dones.

Era una bellaSa de cap a peus, amb unes cames tanØ ben tornejades que fins i tot els genolls erEn perfectes. Em va Enlluernar com un llampec i crec, modestament, que jo també li feia peÇa. Els primers teMPteigs havien estat molt prometedors, sabÍem que l'atracciÓ era mútua i tàcitament havÍem acordat que ahir a la nit ens havÍem de lliurar un a l'altra, probablement ja per a tota la vida. Perquè jo vull casar-me. El matrimoni És, sens dubte, l'estat més perfectE a quÈ pot aspirar una persona. Hi ha res més catÀrtic que la beatitud de la vida conjugal? ConeIX algÚ una anestÈsia més eficaÇ per afrontar les batZegades de l'existÈncia que un matrimoni duradOr i aSSoSsegat?

Malgrat la solidesa de la meva vocaciÓ mariTal, i contra la meva voluntaT, no he pogut deixar la solteria. He festejat tantes vegades que ja n'he perdut el compte, però quan tinc la mel a la boca, sOrgeix algun impediment i tot se'n va en orris. El primer amor no s'oblida mai. Era una noia alta, esVelta, amb unes poderoses dents de pala que llavors em semblaven un joc d'escacs de vori. Estudiava medicina i no em dedicava gaire temps, però ho suplia amb una alegria i extrAversió que em feien caure la baVa. Des de la perspectiva actual, la veig viva com una quarteta i desmanyotada com un decasÍL·Lab ortopÈdic per un excÈs de sinalefes.

Ramon Solsona, *Llibreta de vacances* (text adaptat).

2. Escriviu les grafies que falten en els espais buits del text següent.

Per una raó o altra_, no em podia treure_ la caravel·L_a del cap, una noSa prou gran per a omplir-me'l tot. No ceSSava de donar-hi voltes i l'endemà diumenge, a miG matí i sense tenir una clara conSCIència dels meus actes, vaig troBar-me passejant pel port. Feia temps que no hi anaVa i en aquells moments em va semblar una inhibició inexplicable, perquè cada cop que visito el port n'obtinC grans satisfaccions. Però fou una reflexió momentània, perquè em duia allà una dèria ben concreta, allunyada del

simple golG d'estirar les cames. DiSSimulant una mica em vaig anar acostant al moll on hi ha la caraveL·La. Tot anant-hi, vaig mirar de reüll el monument a Colom, amb l'estàtua de l'almirall i el seu dit estirat, aSSenyalant autoritàriament una direcció discutible.

La còpia de la Santa Maria sempre m'ha fet una Certa pena. Fa anys vaig escriure que aquest estat d'espErit es deu, potser, al fet que m'eVoca les falles valencianes i m'entra la por indefinible que qualsevol dia un arrauXat tindrà la fascinació de calar-hi foc.

La Santa Maria era molt visitada, sobretot per japoneSos que la retratavEn sense deixar cap rAcó per verd. Un d'ells amb un equip de profeSSional, enfocava de molt a prop un detall del castellet de popa que a mi em semblava desproveït d'interès turístic. Això em va alertar.

Pere Calders

3. Escriu les grafies que falten en els espais buits del text següent.

I__MM__ediatament anà a l'hospital, corrent a trav_É__s de corredors gri_S__os, aturant-se a preguntar i seguint fins que no va tro_B__ar-se en la sala d'espera, on hi ha__V__ia una estreta finestra hori_TZ__ontal. Va veurE__ co_SS__os en lliteres, però cap que s'a_SS__emblés a Clara. El jove pastor no féu més preguntes. Li esta_V__a agraït pel seu tacte i també per la informació que obtingué de les i__N__fermeres.

Quan ja va p_O__der parlar, va saber, mitjan_Ç__ant el seu amic, que no el v_O__lia veure més. Després d'un dia de t__U__rmentar-se en el lu_X__e de l'hotel, anu_L·L__à el seu viatge a Europa. El clergue el va acompanyar a l'estació. Començava a quedar-se cal_B__, havia decidit no portar barret, i anava estirant-se els flo__C_s de ca__B__ells que ja desapare_IX__ien.

D'Un robatori, de Saul Bellow

4. Poseu els accents i les dièresis que falten en el text següent.

Primer es va saber allò de Cadaqués. Divendres passat, als bars de la platja Gran, la gent prenia el sol d'hivern, llegint o xerrant. Però de cop i volta va irrompre a la sorra un escamot de soldats. Anaven armats i vestits de combat. Alguns cronistes parlen "d'actitud desafiadora amb els veïns". En qualsevol cas, l'aparició va provocar el nerviosisme dels presents, que els van increpar.

En conèixer els fets, els veïns de Vallvidriera han dit que fa un mes i mig els va passar una cosa semblant.

Tant la delegació del Govern com la Capitania General han informat que són desplegaments habituals. L'exèrcit sempre ha fet les maniobres que li ha semblat, sense cap problema. La novetat és que ara, quan envaeixen zones urbanes, la gent protesta.

Per què? Abans no passava. Abans eren amos i senyors de les places i les muntanyes, dels carrers i les platges (...) Eren els senyors de la guerra, endurits –ni que fos teòricament- per mil batalles i, carai, davant de païos així, al ciutadà del carrer li tremolen les cames. El que és inaudit és que ara la gent els perdi el respecte i els escridassi. Trist destí el d'aquests homes, els últims temps. Han vist com es qüestionaven tradicions entranyables com les novatades o l'abús de poder. Eficiència, justícia i transparència: aquestes són les noves consignes. A poc a poc s'ensorra el món que Ivà va descriure amb mà mestra.

Extret de *Tot és mentida* de Quim Monzó

5. Completeu les frases següents amb les grafies que hi faltin.

1. Van portar el do__SS__ier de pre__M__sa de l'a__SS__o__C__iació a la i__M__pre__M__ta.
2. Dins del cov__E__ de la roba bruta, que era de càn__E__m, hi havia un pijama de s__E__tí m__E__r__A__vellós.
3. Li va dir que s'ho m__U__ntés com p__O__gués però que no v__O__lia que ningú s'a__V__orris a la festa.
4. Després de menjar-se els emb__O__tits i les b__O__tifarres que havia robat, el gos va estar aj__A__gut al prat tota la tarda.

5. Quan va arri_B__ar de tre_B__allar va dir que no es tro__B__a__V__a bé i se'n va anar al llit directament.
6. Aquell càsti_G__ i__MM__erescut feia fàsti__C__.
7. He tingut la impre__SS__ió que l'actor estava improvi__S__ant.
8. Han de so__L__ucionar els problemes de la insta__L·L__ació elèctrica del poliesportiu però ja els han dit que això ens pot costar mi_L__ions.
9. El director del museu de zoologia ha decidit fer una exposi_C__ió dedicada als a_M__fibis.
10. La po__L·L__ució es deu en gran me_S__ura als ga_S__os que provenen de la combustió industrial.

6. Completeu les frases següents amb les grafies que hi faltin.

1. Van trobar empre_M__tes digitals al màne_C__ de l'escumadora.
2. Van atemptar contra el s_E__rgent perquè es deia que ell havia estat l'assassí de l'_A__mbaixador.
3. S_O__rtiu a passejar quan v_U__lgueu, i feu el que us vingui de gust, però no vull que us av_O__rriu.
4. A l'ass_E__mblea els van advertir que algú estava tr_A__ient sense autorització els diners del compte corrent.
5. El camió va _B__olcar perquè es va re_B__entar una roda, i el carrer es va omplir de llaunes de préssec en almí_V__ar.
6. L'únic lloc on l'oncle arri_B__a d'hora és als partits de primera divi_S__ió.
7. Amb aquella festa volien co_MM__emorar, o ce__L__ebrar, el desè aniversari de la construcció i inauguració del teatre. Pensaven interpretar la setena si_M__fonia de l'autor vienès.
8. Els permi_S__os de residència es tramitaran a Bru_SS__el·les.
9. Abans de revisar la insta_L·L__ació, es va a_SS__eure per descansar un moment.